

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/14518/2020 22.6.2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia, lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vanhentuneet viittaukset kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annettuun lakiin korjattaisiin viittauksiksi liikenteen palveluista annettuun lakiin. Samalla huomioitaisiin liikenteen palveluista annetun lain 32 §:n mahdollistama perustason ammattipätevyyden suorittaminen pelkästään perustason ammattipätevyyskokeella (ns. koemalli).

SKAL pitää tärkeänä mahdollisuutta saavuttaa perustason ammattipätevyys myös pelkän kokeen suorittamalla. Kuten luonnoksessa todetaan, perustason ammattipätevyyskokeen suorittaminen ilman sitä edeltävää pakollista koulutusta on nopea ja joustava tapa hankkia tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton kuljettajana toimimiseen tarvittava ammattipätevyys ja siirtyä jouhevasti työelämään.

SKAL pitää mahdollisuutta koemallin käyttöön merkittävänä muutoksena, joka on omiaan edistämään työvoiman saantia kuljetusalalle. Koemallia on jo pitkään toivottu ja sillä on myönteisiä vaikutuksia työllisyyteen. Jotta koemallilla saavutetaan nämä tavoitteet, sen tulee olla aidosti vaihtoehto henkilölle, jolla on jo valmiiksi hankittua osaamista. Koemallin käytön tulee olla taloudellisesti ja resursien kannalta tasapuolista.

Luonnoksen mukaan laissa ammatillisesta koulutuksesta, sen 120 §:ssä säädetäisiin, että työelämätoimikunta antaisi todistuksen myös perustason ammattipätevyyden koemallin mukaisen kokeen suorittamisesta. SKAL pitää tätä perusteltuna.

SKAL ihmettelee, että edellä mainitun 120 §:n perusteluissa todetaan, että silloin kun perustason ammattipätevyys suoritetaan koemallin mukaan, koulutuksen järjestäjällä olisi oikeus saada ainoastaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaista suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta.

Kuten luonnoksen vaikutuksia koskevassa osassa todetaan, tulee ammatillisen koulutuksen järjestäjien laatia koulutuksen aloittavalle opiskelijalle henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Opiskelijan aikaisemman osaamisen perusteella koulutuksen järjestäjän tulisi arvioida myös sitä, kummalla tavalla (koulutus + koe tai pelkkä koe) opiskelijan on tarkoituksenmukaista suorittaa perustason ammattipätevyys.

Luonnoksessa esitetään, että jos opiskelijalla on jo perustason ammattipätevyyden ja vastaavan tutkinnon osan suorittamiseksi tarvittava osaaminen, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija suoraan näyttöön ja laatia HOKS vain näyttöjen toteuttamisen ja arvioinnin osalta. Tilanne on usein myös sellainen, että todetaan opiskelijan tarvitsevan jonkin verran koulutusta, (esimerkiksi 100 tuntia) ennen kokeen suorittamista. Tällöin HOKS:in tulee sisältää suunnitelma tarvittavan koulutuksen sekä koemallin mukaisen kokeen suorittamiseksi.

SKAL yhtyy Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n esitykseen, että koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaista perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta riippumatta siitä, suorittaako opiskelija kuorma- ja linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyttä tai sen laajennusta koskevan tutkinnon osan koulutus + koe -mallilla (liikennepalvelulain 31 §) tai koemallilla (liikennepalvelulain 32 §).

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja